

David Těšínský: Odlétáme

Poslechněte si, jak autor o své fotografii vypráví.

Ze snímku nejvýrazněji vystupuje mladý muž ve skoku v pravé části obrazu. Díky jeho poloze téměř rovnoběžné se zemí se zdá, jako by letěl. Ruce má natažené před sebou. Na sobě má mikinu, která se mu v pohybu shrnula, vidíme proto i část mladíkova odhaleného břicha a zad. Na nohou má oblečeny volné sportovní kalhoty, které na boku zdobí tři tenké proužky, které z reliéfu vystupují. Za mužem můžeme nahmatat obrysy jeho okolí. Nachází se v Teheránu, hlavním městě Íránu, a na snímku se snoubí tradiční islámská architektura, v levé části je budova s minarety, s modernějšími obytnými bloky, které můžeme ucítit v pravé části za skákajícím mužem. Zbytek obrazu vyplňuje obloha pokrytá oblaky.

Než jsem se rozhodnul, že se vypravím do Íránu, slyšel jsem o něm mnoho nelichotivých historek. Prohibice alkoholu, veřejné poprav, nutnost nošení šátků i různé druhy bezpráví postihující především ženy, bičování za homosexualitu, trest smrti za konvertování od islámu a mnoho dalších. Předsevzal jsem si, že se v tom tvrdém utiskujícím režimu pokusím najít své svobodomyslné, až revoluční vrstevníky, kteří riskují, aby postupně posouvali hranice útlaku a vytvářeli kolem sebe svobodný vzduch. Proto jsem se svých čtyřiceti letech vyrazil na měsíc do Teheránu.

Chtěl jsem si kontakty na “rebely” vytvořit ještě před cestou, proto jsem kontaktoval různé hip-hopery, členy gay komunity a různé skryté aktivisty. Na letišti mě vyzvednul můj nový kamarád, řekněme mu třeba Babak. Už cestou k němu domů na mě dýchla atmosféra zbrusu nového perského světa. Na Babakovi a jeho domovu bylo snad vše, co je v Íránu nelegální. Alkohol a večírky, homosexualita, ubytování západního cizince, kabelová televize, aplikace na měnění IP adresa nebo třeba profil na Facebooku, který je v Íránu také zakázaný.

Před svou cestou jsem si napůl v žertu říkal, že si alespoň odpočinu od alkoholu, ale záhy jsem poznal, jak prohibice vypadá v praxi. Mladí jsou hodně svobodomyslní a co jsem vyzoroval, každý čtvrtý člověk mezi 25 a 30 lety věku si doma vyrábí vlastní alkohol. Pod zaparkovaným autem běžně najdete poklop ukrývající vchod do tajné alkoholové skryše.

Vztah těchto mladých lidí k islámu je nevyhnutelně negativně ovlivněn kvůli tvrdosti, s jakou si vládní režim vynucuje dodržování jeho pravidel. Téměř nikomu přitom nevadí samotné náboženství nebo Korán, ale nemohou se smířit se způsobem, jakým jeho extrémní zdejší výklad omezuje jejich svobodu. Konvertovali by, kdyby jim za to nehrozil trest smrti.

Na to, že je údajně v Íránu šedesát procent obyvatel mladších třiceti let, to tu vypadá podle všech signálů se společenskou změnou špatně. I rebelové, na kterých vyzvídám, proč nejsou odbojnější, kroutí hlavou. Převrat ke svobodě by podle nich zatím neměl naději, zvláště na venkově je režim pořád ještě hodně silný, teprve musí nazrát čas. Ale kdy to bude, si netroufají odhadnout. A tak jsou teď spíše opatrní. Než jsem od Babaka odjel, tak mi moji noví přátelé řekli, že bude lepší, abychom si už nepsali, protože mohou být sledováni. A tak jsem se s nimi už nikdy v životě neviděl a ani je neuvidím.